

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

02.03.2020 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Dnes+

✓ Работодатели и синдикати се обединиха, искат среща с Борисов заради депутатите

На 26 февруари 2020 г. представители на бизнеса и синдикатите присъстваха на безпрецедентно единство между депутати от управляващи и опозиция за приемане на антиевропейски политики и законодателни решения. Това се посочва в отворено писмо на АОБР и синдикати до премиера Бойко Борисов.

Те посочват, че членовете на Комисията по икономическа политика и туризъм към Народното събрание са участвали в "спектакъл" и единодушно са гласували "въздържал се", отхвърляйки законопроекта на МС за предоставяне на държавна помощ в размер на 33 млн. лв./год. за компенсиране на индиректни разходи за емисии в цените на електрическата енергия в резултат от европейските политики по промени в климата.

Според тях този акт не отговаря на европейските политики и практики и показва както незачитане на европейското законодателство, така и неинформираност относно практиката по прилагане на схемата от страните членки. Работодателите и синдикатите съзират и липса на информация за структурата на икономиката и приноса на енергоинтензивните индустрии в показателите на страната, както и липса на национален подход и визия за устойчиво развитие на сектори с огромно значение за суровинната независимост на ЕС при прехода към нисковъглеродна икономика, особено в енергетиката и транспорта.

Според тях с този акт се дава лош сигнал към големи чужди стратегически и национални инвеститори.

Решението на депутатите за минути превърна в "отпадък" разработката на проект, подкрепен от всички заинтересовани министерства и работодателски организации, посочва се в позицията.

Според работодателите и синдикатите мотивите да отхвърлянето на проекта са страх от обществена реакция на неверни и манипулативни твърдения за ръст в цените на електроенергията, породени от прилагане на законопроекта, които обаче са останали без отговор от компетентните страни, както и прехвърляне на отговорност за ръста в цените към бизнеса и отклоняване на обществените нагласи от реалните причини.

Те обаче са категорични, че независимо от мотиви, последиците са унищожаване потенциала на българската индустрия, намаляване на нейната конкурентоспособност, преместване на производства, спад в инвестициите и влошаване на социалните придобивки и разходите за труд.

По тази причина те настояват за среща с премиера, за да го запознаят с ролята на тези индустрии в изпълнението на Европейския зелен пакт като основни доставчици на суровини за постигане на нисковъглеродна икономика. Писмото е подписано от председателя на АИКБ Васил Велев, председателя на БСК Радосвет Радев, председателя на БТПП Цветан Симеонов, председателя на КРИБ Кирил Домусчиев, президента на КНСБ Пламен Димитров и президента на КТ "Подкрепа" Димитър Манолов.

В. Банкеръ

✓ Бизнесът иска среща с Борисов заради цените на тока

Работодателските организации и двата синдиката изпратиха отворено писмо до премиера Бойко Борисов заради отхвърлянето на законопроекта за компенсиране на индиректни разходи за въглеродни емисии в цената на електрическата енергия.

На 13 февруари се проведе първата среща между министърът на енергетиката Теменужка Петкова и работодателите. Тя определи тогавашната среща като ползотворна. Над 20 мерки са набелязани, които подлежат на разглеждане и решаване. Председателят на Асоциацията на индустриалния капитал Васил Велев коментира: "Цената на електроенергията е най-висока в целия ЕС. Правилният начин е да се развалят договорите за неправомерна държавна помощ, да се одобри механизъм за капацитет и да има търг и които централи дадат по добри цени - да получат тази ограничена държавна помощ".

Още преди седем месеца, работодателите остро реагираха на случващото се с цените на енергийната борса. Тогава Васил Велев също заяви, че при пазара на ток в България се наблюдават всички признаци на организирана престъпна група.

Ето писмото на работодателите:

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР – ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На 26 февруари 2020 г. представители на бизнеса и синдикатите присъстваха на безпрецедентно единство между депутати от управляващи и опозиция за приемане на АНТИевропейски политики и законодателни решения. Членовете на Комисията по икономическа политика и туризъм към НС участваха в добре проведен „спектакъл“ и в рамките на минути вкупом гласуваха „въздържал се“ и отхвърлиха законопроекта на МС за предоставяне на държавна помощ, макар и символична

по размер (33 млн. лв./год.), за компенсиране на индиректни разходи за емисии в цените на електрическата енергия в резултат от европейските политики по промени в климата.

Този неотговарящ на европейските политики и практики акт говори за:

- незачитане на европейското законодателство;
- неинформираност относно практиката по прилагане на схемата от страните-членки;
- недооценяване или липса на информация за структурата на икономиката и високия принос на енергоинтензивните индустрии в показателите на страната;
- липса на национален подход и визия за устойчиво развитие на основни сектори с огромно значение за суровинната независимост на ЕС при прехода към нисковъглеродна икономика, особено в енергетика и транспорт;
- лош сигнал към големи чужди стратегически и национални инвеститори, влизащи в обхвата на допустимите за подпомагане сектори.

Тези инвеститори промениха облика на българската икономика и днес на индустриалната карта на Европа сме на първо място по производство на калцинирана сода, на второ по производство на мед, на седмо по добив на олово, имаме позицията на регионален лидер за алуминиеви и медни профили, включително за автомобилната индустрия.

Решението на депутатите за минути превърна в „отпадък“ разработката на проект, подкрепен от всички заинтересовани министерства и работодателски организации. Управляващите отхвърлиха собствения си проект. Логичен е въпросът за мотивите, обединили парламентарния икономически елит. Може би:

Страх от обществена реакция на неверни, манипулативни и безотговорни твърдения в медиите за ръст в цените на електроенергията, породени от прилагане на законопроекта, останали без отговор от компетентните страни.

Прехвърляне на отговорност за ръста в цените към бизнеса и отклоняване на обществените нагласи от реалните причини. Каквито и да са мотивите, последиците са едни - унищожаване потенциала на българската индустрия, намаляване на нейната конкурентоспособност, преместване на производства, спад в инвестициите, влошаване на социалните придобивки и разходите за труд.

За допълнително изясняване на нашата позиция, както и за да обсъдим националните интереси и политики в индустрията настояваме за среща с Вас, по време на която ще Ви запознаем и с ролята на тези индустрии в изпълнението на Европейския зелен пакт като основни доставчици на суровини за постигане на нисковъглеродна икономика.

ВАСИЛ ВЕЛЕВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ

*АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ*

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ

ПРЕЗИДЕНТ

*КОНФЕДЕРАЦИЯ НА НЕЗАВИСИМИТЕ
СИНДИКАТИ В БЪЛГАРИЯ*

РАДОСТВЕТ РАДЕВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ

БЪЛГАРСКА СТОПАНСКА КАМАРА

ДИМИТЪР МАНОЛОВ

ПРЕЗИДЕНТ

КОНФЕДЕРАЦИЯ НА ТРУДА „ПОДКРЕПА“

ЦВЕТАН СИМЕОНОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ

*БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА
ПАЛАТА*

КИРИЛ ДОМУСЧИЕВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ

*КОНФЕДЕРАЦИЯ НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ
И ИНДУСТРИАЛЦИТЕ В БЪЛГАРИЯ*

[Блумбърг ТВ](#)

✓ Наши промишлени фирми с повече поръчки заради Китай

Румен Радев, зам.-председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България /АИКБ/ и икономически директор на "Холдинг Загора", Бизнес старт, 02.03.2020

Покрай коронавируса наблюдаваме поскъпване на благородни метали. Цялата несигурност поражда ограничаване на инвестиционната активност. От друга страна, доста компании се опитват да увеличат складовата си наличност. Това мнение изрази Румен Радев, зам.-председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България /АИКБ/ и икономически директор на "Холдинг Загора", в предаването "Бизнес старт" с водещ Христо Николов.

"Срещите ни, свързани с редовни пътувания, в голяма част бяха отменени", уточни гостът относно ситуацията в своя бизнес сегмент.

"Бе прието решение да помолим контрагентите да ограничим наши посещения. Част от наши големи клиенти ползват български служители приемчици".

"В шивашката ни фабрика нямахме проблеми с доставките до нас от Китай, вдигна се интересът към поръчките в по-къси срокове на по-лимитирани серии. С Италия ситуацията е усложнена. При затварянето на предприятия в някои от градовете в тези провинции наши контрагенти като поддоставчици на компоненти спряха да работят. Имаше и проблем с транспортирането въпреки отворените магистрали", посочи гостът.

Влизането в ERM II и еврозоната за нас означава допълнителна свобода, каза гостът, допълвайки, че бизнесът е консолидиран относно еврото.

✓ **Държавата дава пари на фирми за стажанти**

Платен стаж, но от държавата. Министерството на образованието ще подпомага фирмите да наемат стажанти. Как младите могат да започнат да трупат опит и за това да им се плаща, да видим.

Теодора е на 23 години. Месечните и разходи се покриват от стипендия и помощ от родителите. Иска да изкарва парите си сама, но за да започне работа ѝ трябва стаж, съобщава Нова.

„Поговорката „Учи, мамо, за да не работиш – не важи“ – трябва да учиш и да се развиваш. Стажът е много добър като опция за намиране на едни нови връзки и нови знания”, смята Теодора.

Основният проблем за бъдещите служители – работодателите искат и опит, и знания.

„Няма как да имаш голям опит, без да си работил. Аз си изкарах стажа още в първи курс. Средствата бяха достатъчни за главно основните нужди”, споделя Мартин, който е студент по „Международни отношения”.

Често стажовете не са платени, а и след тях не всички студенти продължават да работят.

„ Проблемът е в образованието и в степента на квалификация. Работодателите заявяват свободни работни места за работници и служители, които имат конкретна квалификация”, обясни изпълнителният директор на АИКБ Добрин Иванов. Затова образователното министерство дава по 600 лева на фирмите, за да плащат стажа на евентуалните си бъдещи служители.

„ В продължение на 240 астрономически часа, които се равняват на около месец, месец и половина – те ще могат да се докоснат до реална работна ситуация. От друга страна бизнесът ще може да придобие представа какво е нивото на образование на студентите”, добави Иванов.

Най-много глад има при педагозите, техническите специалности и природо-математическите науки. Там ще отидат и повечето от отпуснатите 46 милиона лева за следващите 3 години. Програмата ще обхване близо 44 хиляди студенти. Експертите се съмняват в ефективността на наливането на пари.

„Това е мярка, полезна за самите студенти, но като достатъчно количество едва ли биха били достатъчни, за да може икономиката на България да продължи да се развива”, смята Надя, Специалист „Човешки ресурси”.

„Има специалности, по които стажовете се предлагат по-лесно, и други - по-трудно. Но това е съвсем нормално и естествено, така че това е в рамките на нормалния път за пазара на труда”, обясни доц. Росен Кирилов – функционален експерт „Студентски практики”.

Разпределението на парите се прави между висшите училища, които са заявили интерес да бъдат партньори на МОН.

За повече информация вижте [видеото](#).

[БНТ](#)

✓ **Борбата с фалшивите болнични - коментар на работодатели и синдикати**

Мерките, които правителството предприема, са в посока подобряване на контролната дейност по издаването на болничните, тъй като анализът на НОИ показва, че проблем има в краткосрочните болнични, до 7 дни. Това заяви в Сутрешния блок на БНТ Добрин Иванов от Асоциацията на индустриалния капитал в България. Гост по темата беше и Марио Нинов от КТ "Подкрепа".

Марио Нинов, КТ "Подкрепа": При нас възникна въпросът - болните в момента излекува се по-бързо ли, медицината ли е напреднала, досега хората са се лекували в определен период от време, по определение на Министерството на здравеопазването. Сега изведнъж започват да се лекуват в по-кратки срокове, явно сме напреднали много в медицината. *Добрин Иванов, АИКБ:* Намалването на срока не означава, че няма да бъде издаден втори болничен, ако лицето, след изтичането на първия болничен, продължава да е болно.

Цялото интервю вижте във [видеото](#).

[Novinata.bg](#)

✓ **България се включва в европейската кампания за деклариран труд 2020**

През периода март – юни България ще се включи в общоевропейската кампания за деклариран труд 2020, която се организира от Европейската комисия и в частност от Европейската платформа за справяне с недеклаирания труд. Кампанията цели, чрез предоставяне на информация за ползите от декларирането на всички доходи и осигуряването, да се мотивират настоящите и бъдещите работещи, работодателите и самонаетите да работят на светло.

Според наложилата се дефиниция, използвана от Платформата, недеклаираният труд включва дейности, за които се заплаща и които са законни по своето естество, но не са декларирани пред публичните власти. Недекларианият труд засяга всички. Той излага работниците на множество рискове. Възпрепятства лоялната конкуренция и подкопава публичните финанси, социалната защита и по-обширното социално сближаване. Тези предизвикателства се изострят в контекста на трудовата мобилност на вътрешния пазар и в бързо променящия се свят на труда.

Кампанията ще се провежда основно през социалните мрежи. За целта е създадена Фейсбук страница „Всички права запазени“ (<https://www.facebook.com/BG4FairWork/>), в която се публикува полезна информация за правата, свързани с декларирането на доходите. С цел да се търсят причините за проблема и евентуални решения след това, е създадена онлайн анкета

(<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScMvWv2JjKieXKRIL1IbMUuk2MBmjSiSG4St8OB5PmsXyGgeQ/viewform>), с която се цели да се установят основните мотиви, поради които хората са готови да работят недеклаирано, както и какво ги мотивира или би ги мотивирало да декларираат всичките си доходи.

Създаден е и YouTube канал

(https://www.youtube.com/channel/Uckf_wf_5aQPuZgJBGJVBjFQ?view_as=subscriber&fbclid=IwAR3g10e6QPs-HPSTk0hls5Er8Wjqz8J61qLhnNrgs93lzs9GDB466yX_S2U), в който ще се публикуват видеа, предоставящи повече информация за правата при работата на светло, както и за загубите от недеklarирания труд. Информация за кампанията е публикувана и на интернет страницата на ИА „Главна инспекция по труда“ – <http://www.gli.government.bg/>, достъпът до която е осигурен чрез специален банер на кампанията.

За България кампанията се организира от Главна инспекция по труда с активното партньорство на Министерството на труда и социалната политика, Националната агенция за приходите, Националния осигурителен институти, Агенцията по заетостта, на всички национално представителните организации на работниците и служителите и на работодателите – КНСБ, КТ „Подкрепа“, БСК, АИКБ, КРИБ, БТПП, ССИ.

Важни обществено-икономически и политически теми

Дарик

✓ Борисов отива в Анкара заради кризата в Сирия и мигрантите на границата

Министър-председателят Бойко Борисов ще проведе среща с президента на Турция Реджеп Тайип Ердоган на 2 март в Анкара. Във фокуса на разговора им ще бъдат обстановката в Сирия и ситуацията с мигрантите.

По време на работната вечеря в понеделник двамата лидери ще обсъдят действията, които ще допринесат за справянето с кризата в Сирия и спирането на мигрантския натиск в региона. Разговорът ще се проведе в контекста на българо-турските отношения, основани на принципите на добросъседство, равнопоставеност и взаимна изгода.

Срещата в Анкара между министър-председателя Бойко Борисов и президента Реджеп Тайип Ердоган е още едно потвърждение за интензивните връзки между двете страни, които освен съседи, са съюзници в НАТО и регионални партньори, заявяват от правителствената пресслужба.

За България Турция е важен партньор на ЕС за справяне с редица предизвикателства като миграционния натиск върху Европа, борбата срещу тероризма, енергийните доставки и енергийната сигурност, инфраструктурата, търговията, икономиката.

Обстановката в Сирия и ситуацията с мигрантите министър-председателят Бойко Борисов обсъди вчера в телефонен разговор с германския канцлер Ангела Меркел. Българският премиер изтъкна, че само с общи усилия и дипломатия може да се постигне стабилност и сигурност в региона, а това значи мир и просперитет за Европа.

В хода на разговора министър-председателят Борисов отбеляза пред канцлера Меркел, че Турция не трябва да бъде оставяна сама в подобна ситуация и спешно се налага да ѝ бъде оказана подкрепа. „Необходимо е дълготрайно да решим проблема с миграцията“, подчерта премиерът Бойко Борисов.

В. Банкеръ

✓ Бойко Борисов разговаря с председателя на ЕК Урсула фон дер Лайен за обстановката в Сирия и ситуацията с мигрантите

Премиерът Бойко Борисов проведе телефонен разговор с председателя на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен във връзка с обстановката в Сирия и ситуацията с мигрантите. Това съобщиха от правителствената информационна служба. Дватама обсъдиха актуалната информация за събитията в региона и изразиха загриженост за ситуацията в Гърция.

Председателят на ЕК Урсула фон дер Лайен бе информирана от премиера Борисов, че в момента към България мигрантският натиск не е сериозен и ситуацията по границата ни с Турция е спокойна.

В хода на разговора бе отбелязано, че водещ приоритет на ЕК е да даде увереност на Гърция и България, че имат пълната подкрепа от институцията. Изразена бе готовността Комисията да осигури допълнителна помощ на двете страни, включително чрез „Фронтекс“ за граничните зони.

Бойко Борисов и Урсула фон дер Лайен разговаряха в навечерието на срещата на българския премиер с турския президент Реджеп Тайип Ердоган в Анкара утре. Министър-председателят изтъкна, че нито една страна, както и Турция, не бива да бъде оставяна сама в подобна ситуация и възможно най-скоро трябва да ѝ бъде оказана подкрепа. Бойко Борисов отбеляза пред Урсула фон дер Лайен, че само с общи усилия и дипломатия проблемът с миграцията може да бъде решен дългосрочно.

БНР

✓ У нас вирусът COVID-19 към момента не е регистриран

Новият коронавирус е разпространен в над 60 държави

У нас към момента няма регистриран случай на новия коронавирус COVID-19, информира професор Венцислав Мутафчийски на редовния брифинг по темата тази сутрин.

„Единствено в Европа една от новите държави, която е регистрирала случаи, това е Чехия с трима пациенти. Иначе в Европа вече надхвърлиха 2 600 - 2156 към шест часа тази сутрин.

Най-голям ръст бележи Италия, която е на първо място по новорегистрирани случаи, следващата е Южна Корея, Иран и, забележете, Китай е на четвърто място по новорегистрирани случаи.

Германия и Франция отново се изравниха, като в предишните два дни - по 120 са регистрираните случаи.

От региона: продължава да няма регистрирани случаи в Сърбия и в Турция. В Северна Македония остава един, в Румъния остават трима за 4-ти пореден ден, а в Хърватска вече са 11 – има от вчера обявени още пет случая.

Смъртността от инфекцията в Европа продължава да е ниска - 36 души и на практика не се е променила последните 24 часа, като преобладаващата е в Италия, и два смъртни случая, които са отбелязани във Франция - от преди една седмица още.

В света над 80 хиляди случая са вече, които са регистрирани със заболяването. Смъртността е 3 055 души към тази сутрин, но броят на новоизлекуваните расте с още 3000 души - вчера беше 42 хиляди, а сега са 45 хиляди души, обявени за напълно възстановени", съобщи проф. Мутафчийски.

Броят на страните, където се разпространи новият коронавирус COVID-19, вече надхвърля 60.

От Световната здравна организация съобщават, че повечето заболели са с леки симптоми, а смъртността е между 2 и 5%.

Броят на жертвите на коронавируса COVID-19 по света са над 3 000 души, заразените са почти 90 хиляди.

Запазва се тенденцията за намаляване на случаите на инфектирани с новия коронавирус в Китай и увеличаване в света. В горещата точка на Европа - Италия, броят на инфекциите се удвои за 48 часа.

Има най-малко 34 смъртни случая и почти 1700 заразени. Най-голямото огнище извън Китай - Южна Корея обяви нови 476 случая и 26 починали пациенти. 73% от заразените в Южна Корея са свързани с християнска секта.

Иран, една от най-тежко засегнатите държави, обяви 54 смъртни случая и почти 1000 инфектирани. Катар, Люксембург, Ирландия и Индонезия съобщиха за първи случай на вируса. В Доминиканската република и Чехия също има заразени, а Австралия и Тайланд съобщиха за първите смъртни случаи от пневмония, причинена от COVID-19.

Заради опасността от разпространение на заразата Франция беше [принудена за затвори вчера "Лувъра"](#).

В Съединените щати втори пациент почина от инфекцията от COVID-19. В щата Вашингтон е обявено извънредно положение.

За сравнение - сезонният грип има по -ниска смъртност от новия коронавирус - 0.1%, но е далеч по-заразен и всяка година от него умират 400 хиляди души.

Познатите през последните години коронавируси, причинителите на Тежък остър респираторен синдром (ТОРС) и Близкоизточния респираторен синдром (БИРС) имаха доста по-висок процент на смъртност от новия COVID-19, припомнят информационните агенции.

В Китай, от където тръгна заразата, се наблюдава рязък спад на случаите за един ден - вчера заразените с коронавирус са били 202-ма, докато ден по-рано са били близо 600.

✓ Шарл Мишел: ЕС подкрепя Гърция и България в защита на външните граници на ЕС

Председателят на Европейския съвет Шарл Мишел е провел телефонен разговор с турския президент Реджеп Ердоган, по време на който е изразил съболезнования за гибелта на турските военни в Сирия, както и дълбока загриженост за неизразимите човешки страдания, причинени от продължаващите боеве в Идлиб, съобщават от европейската служба за външна дейност.

Мишел е призовал всички замесени страни в сирийския конфликт да се въздържат и да се ангажират с постигането на устойчиво и продължително прекратяване на огъня, както и с намиране на политическо решение в тон с резолюциите на Съвета за сигурност на ООН.

Председателят на Европейския съвет е бил в близък контакт с премиерите на Гърция и България Кириакос Мицотакис и Бойко Борисов през последните дни, за да проследи положението с миграцията.

"ЕС е активно ангажиран в поддържането на споразумението с Турция и с подкрепата за Гърция и България за защита на външните граници на Съюза", се казва в изявлението на службата.

[БНТ](#)

✓ Забелязани са малки групи от мигранти до границата, предприети са мерки

Има опити на малки групи мигранти, които са забелязани на турска територия в близост до границата с България, в близост до границата с Гърция. Нашите гранични служби веднага са уведомили турските си колеги за предвиждането на тези групи и турската полиция е предприела мерки да върне групите към района на Одрин, където са се струпали голяма част мигранти. Според турската държава, става въпрос за повече от 40 000 човека.

Над 17 000 са блокирани в "ничията" територия на границата между Турция и Гърция. Гръцките власти не ги допускат да влязат на територията на тяхната страна. Това се случва за първи път от 2013-та година насам, откакто започна кризата с мигрантите от Близкия Изток към Европа. Досега гръцките власти имаха доста по-либерална политика - били сме свидетели как мигранти преминават през цяла Северна Гърция.

Там, където са блокирани мигрантите от гръцката полиция и гръцките военни части, има напрежение, мигрантите започват да земят с всякакви подръчни материали гръцките сили за сигурност, но и полицаите са принудени да им отговарят с шокови гранати и сълзотворен газ, за да не допуснат навлизането на мигранти на територията на Гърция.

Гръцкият военен министър бе категоричен, че който премине незаконно границата на Гърция, ще бъде задържан, разследван и предаден на съд.

Очаква се на границата между Турция и Гърция утре да бъдат председателят на ЕС Шарл Мишел и гръцкият министър-председател Мицотакис, за да се запознаят на място с обстановката.

Според информацията, която идва от турска страна, все повече мигранти от вътрешността на Турция се насочват към Одрин. Ако тази ситуация се запази още няколко дни, ще възникне и хуманитарна криза.

✓ "След новините": Висшисти на килограм

Промените в закона за висшето образование бяха приети тази седмица окончателно от парламента. Ректорите на висшите учебни заведения вече ще подписват договори с министъра на образованието, преподавателите ще могат да работят само в един университет. Това би трябвало да се отрази на качеството на образованието, но дали е достатъчно?

В Студентски град е месецът на изпитите. Сесията вече тече. И моментът е удобен, за проверка на една вече утвърдена практика за вземане на изпит - "Обади се на приятел, който да вземе изпита вместо теб". Без студентска книжка. Без предварително учене. Пред залата са се събрали чакащи, които дори не са изненадани, че виждат непознато лице.

Очевидно помощта от приятел тук е практика. Практика е не само в този университет. Признава го и момиче, което вече има диплома от въпросния университет.

Никой не забелязал, че я замества човек, който дори е от другия пол.

В схемата "обади се на приятел", дори не е нужно приятелят да е учил. Поне в случай като този, когато изпитът е тест. Достатъчно лесен за всеки, който има малко обща култура. Заграждаме, предаваме и продължаваме нататък. Идваме отново в същия университет месец, след като сме минали изпита. За да разпитаем за контрола. А там ни посрещат с гордост.

И специалността, в която не е проблем да те замести приятел, се оказва една от най-рейтинговите. Поне според официалната рейтинговата система, на която държавата разчита, за да прецени на кой университет да даде повече пари. Университетите отличници - получават разрешение да приемат повече студенти и съответно да получават повече субсидия.

Проф. Ивайло Дичев: Така наречената, рейтингова система, тя непрекъснато буксува - по какви критерии ще ни оценяват? Ние сме една малка страна, където всички се познават, всички са братовчеди, както казват, така че е много трудно да се вземат твърди мерки, да се елиминират някакви играчи, да се създаде някаква истинска йерархия.

В случая не е важно дори кой е този университет. Защото не е единствен, в който порочната практика е възможна.

А Министерството на образованието запази мълчание. Вероятно експертът, който може да коментира темата, е един и той е в командировка. Междувременно за качеството на образованието отговорят много хора. Има цяла агенция, която проверява университетите. В този, в който изпитите очевидно не са задължителни, не е открила проблем. За измами университетът наказвал, но за да разбере за тях разчита на сигнали от студенти.

Ами ако студентът не е заинтересован да сигнализира, защото например и той е облагодетелстван от това, че да кажем, участва в някаква сделка. Дори студентът да се опита да препише, до него стои студентът, който е конкуренция. Значи не може такава нещо да се случи така в залата, както си го представят хора извън залата.

Очевидно може. И очевидно заниженият контрол си има обяснение. Студентът е клиент, парите идват с него и затова ниската летва е удобна летва.

Проф. Ивайло Дичев: Ние нямаме интерес да осъществяваме контрол над студентите, ние преподавателите в момента, в който скъсаме един студент, губим някакви пари за нашия университет. Колкото повече студенти привлечем, толкова по-добре, да ги пускаме, да вървят и по никакъв начин да не ги контролираме.

А някъде назад във времето някой е позволил да се режат лентите на всякакви университети.

Проф. Ивайло Дичев: Страшно много ВУЗ-ове в страната. Всеки преподава всичко. Технически университет обявява право, Селскостопански университет преподава социология - съвършено абсурдна работа. Защо го правят? Защото навсякъде хората се опитват да си осигурят хляба.

51. На площ от близо 111 000 кв. км. има 51 възможни университета. А свободните места отдавна са повече от потенциалните студенти. За 25 години броят на завършващите 12-и клас е намалял близо два пъти. За сметка на това свободните места са нараснали 2 пъти и половина. И не се налага студентите да се борят за места. А местата се борят за студенти.

Проф. Любен Тотев - председател на Съюза на ректорите: Занижили сме изискванията за вход в университетите и висшите училища. Навремето, когато кандидатстваха по 7-8-10 и повече за едно място, се работеше по-лесно, защото идваха достатъчно подготвени студенти.

Някои ректори дори раздаваха награди за всеки доведен клиент.

Проф. Любен Тотев: Недопустимо е държавен университет да казва обадете се по телефона, ние ще ви запишем или вие няма да плащате в първи курс такса. Това е нарушение на закона.

Историята помни и университети, които примамваха студентите, че ако кандидатстват при тях, могат да спечелят джип, лаптоп или таблет. И така студентите свикнаха, че са повече желани, отколкото желаещи. И че ще бъдат приети на първо, второ или трето класиране. И ще си вземат изпитите. Дори изобщо да не се явят.

Проф. Любен Тотев: Ако продължаваме да сме така броя студент по субсидията, която се дава за един студент, нещата ще продължат по същия начин.

Според ректорите държавата вече усеща, че трябва да се намеси. Забрани появата на нови университети. Но годините без контрол произведоха много дипломирани и малко можещи.

Така 45% от дипломираните не работят това, за което са учили. А 30% са безсмислени висшисти, защото работят нещо, което изобщо не изисква висше образование. И много българи вече предпочитат европейски университети, защото вярват, че там дипломите тежат повече.

Проф. Ивайло Дичев: Ти излизаш с тая диплома и знаеш, че навсякъде са ти отворени вратите.

Там не раздавали джипове, а изисквали.

Димитър Александров - агенция за образование в чужбина: Мотивационно писмо, диплома, владееене на английски език, някои от тях имат и интервюта. Доста вдигнаха летвата и всъщност пот ози начин редуцираха кандидатите, които кандидатстват в тези университети.

И да не знаеш как изглежда преподавателят ти е почти невъзможно.

Димитър Александров - агенция за образование в чужбина: Ти имаш часове, в които ти се преподава, но след това трябва да правиш изследвания, да влезеш в интернет, да проучиш темата, да работиш в екип. Доста младежи миналата година отпаднаха от програмата и не можах да се справят още първата година.

У нас летвата от години пада, но това спря да прави впечатление. Като синдром.

Проф. Ивайло Дичев: Университетите се състезават, но не по качество на преподаване. Състезават се по това как да снижат качеството, къде по-лесно се минава - това е страшното.

Като синдрома на сварената жаба, която не реагира на затоплящата се вода, защото успява да се адаптира към нея и да свикне с градусите. А когато стане крайно горещо и трябва да избяга, вече е твърде изтощена да го направи. Така системата, която бълва студенти, изглежда ще кипне.

✓ **Турските сили свалиха два сирийски самолета в Идлиб**

Турските сили свалиха два самолета на сирийските военновъздушни сили в провинция Идлиб, съобщи сирийската държавна агенция САНА, цитирана от ТАСС.

Според нея "силите на турския режим са свалили два самолета на сирийската правителствена армия в провинция Идлиб". Агенцията отбелязва, че пилотите и на двата самолета "са се спуснали с парашути до земята". "Те не са пострадали", посочва САНА.

По-рано части на сирийската армия в близост до град Саракиб в провинция Идлиб свалиха турски дрон, "принадлежащ на терористични групировки", съобщава агенцията.

✓ **Люксембург, Ирландия и Чехия с първи случаи на коронавирус**

На Стария континент още 3 държави регистрираха първи случаи на заразени. Това са Ирландия, Люксембург и Чехия. САЩ и Австралия съобщиха за първите си смъртни случаи.

Близо 87 00 души по света са заразени с Ковид-19. Нараства делът на излекуваните - те са вече над 42 600. Смъртността сега е около 3,5% - повече от тази при сезонния грип, но далеч по-малка от тази при епидемията от ТОРС през 2002 г.

Светът живее под знака на коронавируса. Първата жертва в САЩ е 50-годишен мъж. Той е починал в медицински център в Къркленд, щата Вашингтон. Още 50 пациенти са изследвани със съмнения за зараза и в щата обявиха извънредно положение.

Кати Лофи - департамент по здравеопазването на Вашингтон: Ако видим по-голямо разпространение в щата, може да отменим масови публични събития.

Първият починал от вируса в Австралия е 78-годишен пасажер от круизния кораб "Даймънд принсес", който беше поставен под карантина в Япония.

Армията на Южна Корея участва в усилията за овладяване на най-сериозната епидемия на КОВИД-19 извън Китай с над 3500 заразени и 17 смъртни случая. Дезинфекцират се пътища, инсталират се мобилни клиники, осигуряват се маски. Хората бяха призовани този уикенд да стоят по домовете си и дори да не ходят на църква.

Затворени са църквите в Милано - града, който е в центъра на най-голямата епидемия в Европа. Реакциите са различни. Не всички се подчиняват. В Париж проведеха полумаратона на града, въпреки обявените мерки, с които беше отложен.

Оливие Веран - министър на здравеопазването на Франция: Всички събирания на повече от 5000 души в затворени пространства се отменят. Съветваме да се отменят и масови събития на открито.

Няма ограничения за музеите, но тази сутрин туристи чакаха в дъжда отварянето на Лувъра, където служителите имаха съвещание, посветено на коронавируса.

От 16 март до 31 юли земеделските стопани могат да кандидатстват по схемата за подпомагане „Помощ за съфинансиране на застрахователни премии при застраховане на селскостопанска продукция“.

Pariteni.bg

✓ **За какви помощи могат да кандидатстват фермерите през март**

Фонд „Земеделие“ определи сроковете и бюджета по няколко схеми

Бюджетът за държавната помощ за 2020 г. е 1,5 млн. лв. Това реши на свое заседание Управителният съвет на Държавен фонд „Земеделие“.

Максималният размер на подкрепата, която може да получи един земеделски стопанин, е до 65% от стойността на застрахователната премия. Сумата за подпомагане е до 195 лв./ха., при размер на застрахователната премия от 300 лв./ха. Важно е да се знае, че на подпомагане подлежат полици, издадени след подаване на заявление за кандидатстване.

Стопаните трябва да представят застрахователните си полици в отделите „Прилагане на схеми и мерки за подпомагане“ (ПСМП) на областните дирекции на ДФ „Земеделие“ до 31 август. Срокът за изплащането на средствата е до 10 работни дни след сключване на договорите между земеделските стопани и Фонда.

Производителите на картофи могат да кандидатстват за подпомагане от 9 март до 15 май 2020 г. в областните дирекции на ДФ „Земеделие“.

До 29 май земеделските стопани трябва да представят отчетни документи за извършените дейности по третиране на картофените насаждения. Крайният срок за изплащане на субсидиите е 22 юни 2020 г.

От подкрепата могат да се възползват малки и средни предприятия – земеделски стопани, които отглеждат картофи на площи с размер над 1 дка. Ще се подпомагат до 100 % от стойността му, но не повече от размера на държавното подпомагане на хектар по продукти и не повече от 850 лв./ха, с включен ДДС.

Бюджет от 1,2 милиона лева за 2020 г. утвърди Управителният съвет на ДФ „Земеделие“ за финансиране на държавна помощ „Помощ за участие на земеделските стопани в Схема за качество за производство на семена и посадъчен материал“.

Помощта се предоставя на малки и средни предприятия в растениевъдството, получили разрешение за производство на посевен и посадъчен материал.

Кандидатстването и договарянето на средствата по схемата е от 2 март до 31 март 2020 г. Земеделските стопани, които искат да се възползват от помощта, трябва да подадат заявление и съпътстващи документи в централния офис или в териториалните звена на ИАСАС.

Средствата се изплащат на три транша за една календарна година.

Собственици губят милиони от непотърсени ниви

Първият транш в размер на 50% от помощта се отпуска до 10 юни на текущата година. Вторият транш, в размер на 40% от прогнозната заявка на ИАСАС, се изплаща до 30 октомври.

Последното плащане се извършва до 15 декември след представяне на окончателния отчет за предоставените услуги.

Максималният бюджет на помощта за периода на прилагане (2015-2020 г.) е в размер на 9 674 516 лева.

Финансов ресурс в размер до 77 милиона лева по схемата за преходна национална помощ за тютюн за 2019 г. утвърди на свое заседание УС на ДФ „Земеделие“.

Право на подпомагане имат земеделски стопани, които са отглеждали тютюн през поне една от годините, включени в референтния период 2007 – 2009 г. Продукцията им следва да е изкупена и премирана по реда на Закона за тютюна и тютюневите изделия (ЗТТИ).

Допустими за участие в схемата са тютюнопроизводителите, които продължават да извършват земеделска дейност.

Преходната национална помощ за тютюн се изплаща на килограм въз основа на средногодишното количество изкупен качествен (1-3 класа) тютюн по сортови групи през референтния период, съгласно данните за изкупения и премиран тютюн, представени от Фонд "Тютюн".

Investor.bg

✓ Печалбата на банковата система за януари падна с над 32%

Активите ѝ са намалели със 108 млн. лева, отчете БНБ

Печалбата на банковата система за януари е 52 млн. лв., с 32,3% (25 млн. лв.) по-малко от реализираната преди година, съобщи Българската народна банка.

През януари активите на банковата система намаляват със 108 млн. лв. (0,1%) до 114,1 млрд. лева. Спад има при паричните наличности, паричните салда в централни банки и при кредитите и авансите.

Увеличават се другите депозити на виждане, дълговите ценни книжа и другите активи. Не се наблюдават съществени промени в структурата на балансовите активи – делът на парите, паричните салда при централни банки и другите депозити на виждане възлиза на 15,7%, този на портфейлите с ценни книжа е 13%, а на балансовата сума на кредитите и авансите – 65,7%.

В централната банка изчисляват, че в края на януари ликвидният буфер на банковата система е 29 млрд. лв., а нетните изходящи потоци възлизат на 11,2 млрд. лв. Отношението на ликвидно покритие е слабо понижено от 269,9% в края на декември 2019 г. до 259,8% в края на миналия месец (при минимално задължително ниво от 100%).

Брутните кредити и аванси в края на януари не отчитат съществено увеличение и възлизат на 94,5 млрд. лв., с 16 млн. лв. повече спрямо края на предходния месец. Вземанията от сектор централни банки намаляват с 975 млн. лв. (7,2%), а тези от кредитните институции нарастват със 705 млн. лв. (4,8%). Брутният кредитен портфейл се увеличава с 286 млн. лв. (0,4%). Кредитите за бизнеса отчитат растеж със 190 млн. лв. (0,5%), а тези за домакинствата – със 147 млн. лв. (0,6%).

Вземанията от сектор Държавно управление и други финансови предприятия намаляват съответно със 7 млн. лв. (0,7%) и 45 млн. лв. (1,0%).

Спрямо декември 2019 г. депозитите в банковата система намаляват с 492 млн. лв. (0,5%), като най-голям спад има при спестяванията на фирмите – със 764 млн. лв. (2,7%), следван от този при другите финансови предприятия – с 506 млн. лв. (14,8%).

Депозитите на кредитните институции, на домакинствата и на сектор Държавно управление нарастват съответно с 410 млн. лв. (7,7%), с 200 млн. лв. (0,3%) и със 167 млн. лв. (6,3%).

Собственият капитал в баланса на банковата система в края на януари възлиза на 14,4 млрд. лв. и се увеличава с 43 млн. лв. (0,3%) спрямо предходния месец.

Разходите за обезценка на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, спрямо януари 2019 г. се увеличават с 25 млн. лв. (102,9%).

Към 31 декември 2019 г. съотношенията на базовия собствен капитал от първи ред, на капитала от първи ред и на общата капиталова адекватност са съответно 19,04%, 19,50% и 20,16% (при 19,84%, 20,22% и 21,02% към края на септември 2019 г.).

✓ Караниколов: Няма увеличаване на цената на каквато и да е стока заради паниката

Следим ситуацията, не е нужно да се презапасявате, каза министърът на икономиката

Няма увеличаване на цената на каквато и да е стока. Всекидневно следим борсата и по-конкретно цените. Това, което се забелязва обаче е паника и изкупуване на някои стоки от магазините, коментира министърът на икономиката Емил Караниколов в изявление в Министерски съвет (МС), след като стана част от кризисния щаб срещу коронавируса, който правителството сформира по-рано тази седмица.

„Следим ситуацията не само всеки ден, но и по градове. Държавният резерв разбира се е готов да отговори. Обръщам се към всички да не се презапасяват, защото не е необходимо към момента“, каза той, цитиран от Агенцията „Фокус“.

По думите му са проведени разговори с големите търговски вериги и Асоциацията на безалкохолните напитки. Министърът обясни, че няма повод за паника, тъй като има наличност и на хранителни продукти, и на вода.

Той увери, че им и възможност да се увеличат капацитетите на големите магазини. Караниколов обяви още, че предстоят разговори и с председателя на Сдружението на общините в България за създаване на механизъм между държавата и общините, с който да се подпомагат лица в затруднено положение.

[Economic.bg](#)

✓ ЧЕЗ Разпределение инвестира 2 млн. лв. в модернизация на възлови станции

Целта на проекта е да се повиши сигурността на електрозахранването

Модернизацията на девет възлови станции в Западна България планира ЧЕЗ Разпределение България през 2020 г. Общо за реализацията на тези проекти, които целят повишаване на сигурността на електрозахранването, през годината ЧЕЗ Разпределение ще вложи около 2 млн. лева.

Предстои да започне модернизацията на възловата станция в благоевградския квартал „Еленово“, която ще осигури по-надеждно захранване на над 5000 потребители. До края на годината ще бъдат модернизирани още осем възлови станции в Западна България. Те се намират в общините на Софийска област - Ботевград, Правец и Костинброд; районите Кремиковци и Панчарево на Столична община; в община Мездра, Врачанска област; община Ловеч и във видинската община Димово.

Модернизацията повишава сигурността на захранването и възможността за бързо презахранване на клиентите с електроенергия в случай на авария. Тя се състои в монтирането на ново енергийно оборудване и въвеждането на дистанционно телемеханизирано управление.

Модернизацията на възлови станции „Слатино“ и „Дупница-Център“ приключи в края на миналата година. Тя направи по-надеждно захранването на 9 населени места – Слатино, Боровец, Бураново, Крумово, Драгоман, Църквище, Фролош, Мурсалево и гр. Дупница. В двата проекта са вложени общо 375 хиляди лева.

[News.bg](#)

✓ Няма заплаха за бюджета на НОИ заради болничните за коронавирус, уверява Сачева

Създадената организация за издаване на болнични у нас във връзка с разпространението на коронавируса е добра и няма заплаха за бюджета на Националния осигурителен институт.

Това заяви пред БНТ социалният министър Деница Сачева.

По думите ѝ единственото разумно решение е личните лекари и здравните инспекции да казват кой да бъде поставен под карантина.

Има много ясни инструкции, става въпрос за граждани, които се прибират от Континентален Китай или от Италия, за тях много ясно се провеждат съответните анкети и те се насочват към личните лекари, за да могат да вземат решение за карантина или не. Така че, със сигурност не очакваме да имаме хиляди хора в болничен. Системата е подготвена и няма заплаха за бюджета на общественото осигуряване, обясни Сачева.

Все още вървят преговорите за подписване на национално решение, обясни Сачева по въпроса дали работодателите са склонни да поемат първите три дни от болничния на служителите. Трябва да има обща солидарност, смята министърът.

Непрекъснатото прехвърляне на нови и нови плащания към държавата рано или късно ще отвори темата дали сме готови да имаме по-високи данъци, за да може държавата да поеме тези плащания. Ресурсите са ограничени и трябва да ги разпределяме възможно най-ефективно там, където ще донесат резултат, смята социалният министър.

Тя допълни, че ще се предприеме инициатива да представят редовни анализи за болничните, както и анализи за заболяемостта по региони.

Сачева коментира и проблема на майките на деца с увреждания, който все още няма категорично решение. От една страна имаме действащ Закон за личната помощ, от друга страна имаме забавен Закон за социални услуги и това създава много проблеми, обясни министърът.

По думите ѝ, в момента режимът за личен асистент се използва по няколко различни варианта - през Закона за личната помощ, през патронажната грижа и през Националната програма.

✓ Шефът на АПИ хвали тол системата, докато тя е блокирала по границата

В момента се извършва ъпдейт на тол системата. Това съобщи пред БНТ председателят на Управителния съвет на Агенция "Пътна инфраструктура" Георги Терзийски по повод проблемите на шофьорите по границата да си закупят маршрутни карти.

По данни на Терзийски обновяването на системата е започнало след 6.00 часа тази сутрин, за да се използва смяната на митническите екипи. Той потвърди, че поради цялостния ъпдейт в момента на никой граничен пункт у нас не могат да се купуват маршрутни карти.

По негови думи е осигурена възможност на шофьорите да бъдат пропуснати на граничните пунктове от мобилните екипи, за да закупят въпросните карти от търговските канали на АПИ.

Запитан защо още на втория ден от въвеждането на тол системата в експлоатация се налага обновяване, Терзийски обясни, че ъпдейтите вървят постоянно, такъв е имало и през нощта.

Той увери, че обновяването се прави, за да стане закупуването на маршрутни карти по-достъпно и разбираемо за самите шофьори.

Според него тол системата върви успешно въпреки затрудненията, защото система с толкова много функционалности не е била въведена за толкова кратко време.

Терзийски заяви, че е даден гратисен период до 27 март, в който всички превозвачи, които желаят да се снабдят с бордови устройства и GPS тракери, ще могат да го направят и призова шофьорите за търпение.

Междувременно от АПИ съобщиха, че тол системата вече функционира нормално след временното прекъсване. Шофьорите на тежкотоварни камиони, които влизат в България, могат да купят маршрутни карти от граничните контролно-пропускателни пунктове - на гише или на терминали за самообслужване, посочват от Агенцията.

Мениджър

✓ Опозицията печели изборите в Словакия

Опозицията печели изборите в Словакия. Партията "Обикновени хора и независими личности" изпреварва управлявалата повече от десетилетие формация Смер, предаде Nova. Победителите са коалиция, която обещава борба с корупцията. Медиите пишат, че избирателите са наказали Смер за редица съмнителни практики в икономиката и финансите. Много хора в Словакия свързват Смер с поръчковото убийството на млад разследващ журналист и приятелката му преди 2 години. "Обикновените хора" печелят около 25 процента от вота. Смер имат около 19. В Европейския парламент новите победители принадлежат към ЕНП. Лидерът им Игор Матович има по-силни проевропейски виждания от досегашните управляващи.

"Искам да благодаря и на тези избиратели, които подкрепиха досегашните управляващи или националистите. Повярвайте ми, с коалиционните партньори ще направим всичко, на което сме способни, за да управляваме добре. За първи път ще имаме правителство, което не се грижи за най-богатите 10 хиляди души, а за останалите 5 милиона в страната. Ще има справедливост и хората ще са равни", каза Игор Матович.

✓ Франция е готова да помогне на България и Гърция за защита на границите

Франция е готова да помогне на България и Гърция, за да бъде избегната хуманитарна и миграционна криза. Това написа в Twitter френският президент Еманюел Макрон.

„Пълна солидарност с Гърция и България, Франция е готова да даде своя принос в усилията на европейците да им бъде предоставена бързо помощ и за защита на границите. Трябва да действаме заедно, за да избегнем хуманитарна и миграционна криза“, написа още Макрон.

Междувременно, Австрия обяви, че ще спре всички мигранти, опитващи се да пресекат границата ѝ, ако не проработят мерките за спирането им в Гърция и останалите балкански страни.

„Унгария и Хърватия увериха, че ще пазят границите си. Ако хората въпреки това стигнат до нас, те трябва да бъдат спрени“, заяви австрийският министър на вътрешните работи Карл Нехамер в ефира на телевизия ОРФ, цитиран от БТА.

Нехамер обяви, че Австрия е готова да си сътрудничи с балканските страни и да им окаже помощ при евентуален миграционен натиск.

Припомняме, че в четвъртък Турция обяви, че ще позволи на мигрантите да прекосят границите ѝ и да влязат в Европа, въпреки че през 2016 г. пое ангажимент пред ЕС да ги държи на своя територия.

✓ Борис Джонсън се заклани да бъде твърд в предстоящите търговски преговори със САЩ

Британският премиер Борис Джонсън предупреди, че ще бъде твърд в предстоящите търговски преговори със САЩ. Амбицията на Великобритания за търговско споразумение със САЩ е ключова част от стратегията ѝ да реструктурира икономиката си и да си намери нова роля на глобално равнище, след като напусна Европейския съюз през януари.

„Имаме най-добрите преговарящи в тази сфера и ще водим здрав пазарлък, за да дадем тласък на британската индустрия. По-важното е, че трансатлантическата търговска сделка ще бъде отражение на уникалната близост между нашите две велики страни“, каза Джонсън в комунике, цитиран от „Ройтерс“ и БТА.

Според анализ на британското правителство сделка със САЩ ще увеличи двустранния търговски стокообмен с 15,3 милиарда британски лири (19,61 милиарда долара) и ще добави 3,4 милиарда лири към британската икономика.

Британската икономика възлиза общо на около 2,7 трилиона долара.

САЩ са най-големият търговски партньор на Обединеното кралство след ЕС. Деветнайсет процента от британския износ и 11 процента от вноса през 2018 г. са били свързани със САЩ.

И двете страни се надяват, че може да бъде сключена сделка още тази година.

Джонсън заяви още, че Националната здравна служба "не е за продажба". Така той отговори на критиките, че търговска сделка може да допусне частни здравни застрахователи от САЩ във финансираната от държавата британска здравна система.

В. Дума

✓ Задава се глобална финансова криза заради коронавируса

Коронавирусът може да се откаже отключващият фактор за прогнозираната от икономистите от поне две години насам нова световна финансова и икономическа криза.

Паниката около епидемията от коронавирус доведе днес до сривове на световните фондови пазари, които отчитат най-тежката си седмица от световната финансова криза през 2008 г. Заличената стойност на борсите вече е достигнала 5 трилиона долара, информира Ройтерс.

Засилват се притесненията, че епидемията може да се окаже шок за световната икономика от мащабите на фалита на инвестиционната банка "Лемън брадърс" на 15 септември 2008 г.

За разлика от предишната криза, причините за евентуална криза сега са провокирани от мерките срещу епидемията Covid-19, които обявиха много държави по света – забрана или ограничения за полети и пътувания, затваряне на училища, отлагане на големи спортни събития и бизнес събития.

За зла участ на еврозоната, вирусът удари най-силно Италия, която е финансово най-проблемната държава в паричния съюз в момента заради огромния държавен дълг и силно уязвимата банкова система, поддържана предимно чрез подкрепата от Европейската централна банка.

Борсите в САЩ отбелязаха в четвъртък най-големия си едnodневен спад от десетина години насам. Трудно е да се каже дали това са краткосрочни колебания или начало на продължителна негативна тенденция, но ако скоро не се появят знаци за подобрене на епидемичната обстановка, напрежението най-вероятно ще се засилва.

Индустриалният Dow Jones загуби 4.4% или 1 190 пункта, най-силният едnodневен спад на индекса от много години насам. Спадът на технологичния Nasdaq е с 4.6% - най-лошата дневна загуба от 2011 г. насам.

Лондонският FTSE 100 пък падна с 3.5%, с което индексът на "сините чипове" бележи най-лошата си седмица от дълговата криза в еврозоната през 2011 г. За сравнение, в понеделника след фалита на "Лемън брадърс" показателят падна с 3.9%.

Хонконгският Hang Seng в четвъртък падна с 2.42 на сто до 26 129 пункта.

В петък основните индекси на водещите европейски фондови борси продължиха да трупат загуби, следвайки срива в Азия и вчера на Уолстрийт.

Парижкият CAC 40 се сви с 2.73 на сто до 5345.81 пункта малко след началото на днешните търгове. Франкфуртският DAX изгуби 3.35 на сто и се понижи до 11 953.44 пункта. Лондонският FTSE 100 потъна с нови 2.58 на сто до 6621.00 пункта.

Дълг е списъкът на транснационалните корпорации, които вече обявиха, че очакват епидемията сериозно да се отрази на техните финанси, ако не бъде спряна скоро, съобщава "Гардиън".

"Голдмън Сакс" предупреди, че вирусът ще изтрие ръста в печалбите на американските компании за 2019 г., ако епидемията продължи да се разпространява със същите темпове.

"Майкрософт" и "ПейПал" заявиха, че очакват разочароващи печалби. "Фейсбук" отмени годишната си конференция на разработчиците в Калифорния, където компанията обичайно анонсира нови продукти на хиляди софтуерни инженери и предприемачи.

Автопроизводителят "Астон Мартин" предрече падащи продажби. Собственикът на бирата "Будвайзър" отчете 170 млн. долара удар по продажбите си. Козметичната фирма "Лореал" забрани пътуванията на целия си персонал от 86 000 души. Производителят на обувки "Крокс" каза, че случашото се в Азия ще отреже 30 млн. долара от приходите на компанията.

Куп международни компании временно прекъснаха производствата си в Азия – "Еърбъс", "Тойота", "Дженеръл Моторс", "Фолксваген". Други пък се наложи да затварят обекти в Азия – "Найк", "Адидас", "Ейч енд Ем", "Икеа", "Макдоналдс", "Старбъкс".

"Дисниленд" край Токио затваря до 15 март, казаха в петък от компанията.

Също в петък се разбра, че традиционното автомобилно изложение в Женева, което е едно от най-големите и трябваше да се състои от 5 до 15 март, се отменя. Това бе съобщено, след като швейцарското правителство забрани всички големи прояви поради епидемията от коронавирус.

Британската нискотарифна компания "ИзиДжет" предупреди в петък, че е отчела значително понижаване на търсенето на полети до и от базите си в Северна Италия, както и намаление на европейските пазари заради коронавируса, предаде Ройтерс. Собственикът на "Бритиш еървейз" обяви, че коронавируса ще удари печалбата на авиопревозвача, но не знае с колко.

Автомобилостроителният концерн "Хюндай" съобщи в петък, че негов работник е дал положителна проба за коронавируса. Това е наложило да бъде спряно производството в един от южнокорейските заводи на компанията.

Акциите на "Хюндай" се сринаха с над 5 на сто след новината. Понижението на котировките е нов удар за концерна, който постепенно възобнови производството в южнокорейските си заводи, което бе засегнато от недостига на китайски части, причинено от ограничителните мерки срещу епидемията. Сред компаниите с нарушена дейност е и гигантът "Самсунг".

Ударът по туризма в целия свят пък тепърва ще се изчислява.

"Бизнесът по света сега разбира колко крехка е глобалната система за производство", коментира пред "Дойче веле" Габриел Фелбермайер, президент на Института за световна икономика в Кил. Той е един от многото икономисти, които споделят, че въздействието на епидемията от коронавируса прилича на фалита на "Лемън брадърс" през 2008 г.

Ефектът от епидемията ще дойде чрез ограничителните мерки срещу вируса, предприемани от правителствата и корпорациите по света, смята Фелбермайер.

"Седмици наред имаше странно разцепление между тези, които се опитваха да прогнозираят ефектите от коронавируса върху финансовите пазари и световната икономика. Хората по веригата на световните доставки предупреждаваха, че ще се стигне до разрыв в техния бизнес, а здравните експерти говореха за сериозно разпространение. Въпреки това финансовите пазари и икономическите анализатори смятаха, че няма да се стигне до големи вреди. Индексът Standard&Poors дори се покачи до нов връх миналата сряда. Новините от тази седмица обаче донесоха по-песимистичен поглед върху това, което предстои", коментира "Ню Йорк Таймс".

От миналата сряда насам S&P вече е надолу със 7%, а доходността по 10-годишните американски облигации падна до рекордно ниски нива.

"Финансовият свят вече осъзнава колко много вече е под въпрос и колко различна е ситуацията от други колебания в световната икономика от последните години, например от търговската война между САЩ и Китай", коментира още "Ню Йорк Таймс".

Френският финансов министър Бруно льо Мер вижда епидемията като "събитие, което променя правилата на играта" за глобализацията, защото показва колко уязвима е световната производствена система. По думите на льо Мер вирусът е разкрил "безотговорната и неразумна зависимост от Китай". "Не можем да продължим да зависим на 80-85% от Китай за активните фармакологични съставки", каза министърът.

Коронавирусът донесе тежки проблеми за най-уязвимата икономика в еврозоната – италианската. Дейността на множество компании в богатите северни райони на страната е почти парализирана, а хотелите съобщават за вълна от анулации.

Има голяма вероятност епидемията да хвърли и без това страдащата италианска икономика в четвърта рецесия от 2008 г. насам, съобщават Ройтерс и Блумбърг.

През четвъртото тримесечие на 2019 г. страната отчете 0.3% спад на БВП, което доведе до едва 0.2% икономически растеж за годината.

Италия е петата най-посещавана от туристи страна в света, като секторът произвежда 13% от италианския БВП.

"Състоянието на италианската икономика беше достатъчно плашещо. Тогава дойде коронавируса", започва своя публикация "Вашингтон пост".

Миланската фондова борса отчете понижение в петък, като основният индекс Mib спадна с над 3%. Акциите на най-голямата италианска компания - енергийният гигант "Ени", се котира в червената зона. Книжата загубиха 4.3 на сто и поевтиняха до 11.25 евро за акция. Отрицателната тенденция се наблюдава, след като компанията публикува резултатите си за 2019 година, в които отчита срив на чистата печалба от близо 28 пъти до 148 млн. евро.

На Миланската борса има негативна тенденция от началото на седмицата, след като бяха установени две местни огнища на коронавируса в Северна Италия.

На фона на епидемията продължава да нараства т. нар. спред - кризисен показател, отчитащ разликата в цената на германските и италианските държавни облигации. Спредът между 10-годишните облигации на Италия и Германия нарасна до 178 базисни пункта, което е най-високата му стойност от август, уточнява Ройтерс.

Негативна тенденция се наблюдава и при облигациите на Испания и Португалия, при които спредът им с германските 10-годишни дългови книжа е нараснал до деветмесечен максимум.

Има вероятност Европейската централна банка (ЕЦБ) да свика спешно заседание заради кризата с коронавируса, каза пред репортери в Брюксел литовският централен банкер Витас Василяускас, цитиран от Ройтерс.

Василяускас, който е член на управителния съвет на банката, уточни, че подходът на банката е да се изчака и да се види. Освен това банката следи последиците от епидемията от коронавирус върху веригите за доставки. Извънредно заседание на управителния съвет на ЕЦБ за коронавируса може да има, ако е необходимо в зависимост от ситуацията, каза той.

В условията на отрицателни лихви ЕЦБ няма много ходове, с които да отговори на евентуални по-сериозни икономически проблеми. Икономисти отдавна твърдят, че в новите условия паричната политика вече е импотентна да въздейства при икономически шокове.

Германската икономика може да не успее да постигне вече понижените прогнози за растежа тази година, след като епидемията от коронавируса засегна търсенето и доставките от Китай, посочи в петък гуверньорът на централната банка Бундесбанк Йенс Вайдман. През декември Бундесбанк сви наполовина прогнозата си за растежа на германския брутен вътрешен продукт за 2020 г. до 0.6 на сто.

Потребителските разходи във Франция неочаквано са се понижали рязко през януари, сочат официалните данни на Националния институт за статистика и икономически проучвания (INSEE). Те отразяват слабо начало на годината дори преди епидемията от коронавируса да започне да се разпространява. Според данните на френската статистика потребителските разходи, традиционният двигател на втората най-голяма икономика в еврозоната, са се понижали с 1.1 процента през януари спрямо декември.

Ситуацията не е розова и извън еврозоната и ЕС. Управителят на Банк ъв Ингленд Марк Карни заяви, че Великобритания трябва да се подготви за удар върху икономиката, тъй като последиците от епидемията от коронавирус нарастват.

Централната банка вече е констатирала проблем с веригите на доставки, което може да доведе до понижение, но все още е прекалено рано да се каже колко сериозно ще бъде засегната Великобритания.